

ZKD excellent in duurzaam ondernemen

Als BIZ ZKD werken we aan een excellent bedrijventerrein. Dat betekent zeker ook duurzaam en circulair. Veel bedrijven zijn hier al volop mee bezig door energie te besparen, zelf stroom op te wekken of te recyclen. In deze flyer vertellen ZKD-ondernemers wat hen dit oplevert.

Wat is er mogelijk in uw bedrijf? Om dat helder te krijgen, kunt u advies inwinnen bij het **Uitvoeringsteam ZKD**. Dan wordt duidelijk welke maatregelen interessant of verplicht zijn en welke subsidies en (fiscale) regelingen daar voor zijn.

Advies? Maak een afspraak.

Het **Uitvoeringsteam ZKD** is een initiatief van stichting BIZ ZKD en de gemeente Den Haag met steun van de provincie Zuid-Holland. Specialisten begeleiden bedrijven bij energie besparen, duurzamer produceren en naleving van regelgeving. Het zijn kosteloze diensten zoals:

- advies over verduurzamen en energie besparen;
- wegwijs in wet- en regelgeving;
- begeleiding bij aanvragen subsidies;
- hulp bij naleving Wet Milieubeheer en Wet Informatieplicht;
- bundeling bedrijven voor collectieve inkoop en/of gezamenlijke aanvraag subsidies;
- versterken samenwerking ZKD-ondernemers.

Bel of email voor een afspraak:
06 - 83 65 51 06
uitvoeringsteamzkd@gmail.com
www.zkd.nl/duurzaamheid

Ondernemers die willen verduurzamen, kunnen gebruik maken van een scala aan digitale tools, subsidies en regelingen. Hier een paar voorbeelden:

- De **wetchecker** (www.rvo.nl) maakt duidelijk welke verplichtingen voor u gelden om het energieverbruik te verminderen. Bedrijven die jaarlijks meer dan 50.000 kWh stroom en/of 25.000 m³ gas verbruiken, zijn verplicht maatregelen te nemen om het verbruik te verlagen (Wet Milieubeheer) en daarover jaarlijks te rapporteren (Wet Informatieplicht). Het gaat om maatregelen die binnen vijf jaar terugverdiend kunnen worden.

- **Energie op Bedrijfterreinen** (www.zuid-holland.nl) is een regeling van de provincie Zuid-Holland voor bedrijven waarbij 20 procent van investeringen in 'hernieuwbare' stroom en/of warmte wordt gesubsidieerd.

- Een gratis **dakscan** van Solar City Den Haag laat zien of een bedrijfsdak geschikt is voor zonnepanelen, hoeveel er geplaatst kunnen worden en wat de terugverdientijd zal zijn. Ook begeleidt Solar City aanvragen van offertes en subsidies.

Erik Vierhout, Vierhout Metaal

Meer omzet bij 45% minder stroom

Vierhout Metaal

Erik Vierhout
directeur/eigenaar

'Voor ons was de trigger om te verduurzamen de Wet Informatieplicht. Met een verbruik boven 50.000 kWh zijn bedrijven sinds kort verplicht jaarlijks te rapporteren welke maatregelen ze nemen om energie te besparen. Wij zaten een paar jaar geleden nog op 66.000 kWh.'

'Ik had weinig trek in een nieuwe verplichting. We zijn door het bedrijf gaan lopen met de vraag: Wat kan hier zuiniger? Dit pand is dertig jaar oud. Veel apparatuur dateerde nog uit de begintijd en was al lang afgeschreven. Zo zijn alle lampen vervangen door nieuwe armaturen met ledverlichting.'

'Twee oude koelkasten maakten plaats voor één hyperzuinig apparaat. En dan de boiler. Die was 24/7 vol in bedrijf. Ook 's nachts en in het weekend kwam er gloeiend heet water uit de kraan. Nu is

hij alleen op temperatuur als er wordt gewerkt. Als je erop gaat letten, zie je van alles waarop te besparen valt.'

'In de werkplaats gebruikten we apparatuur die aan vervanging toe was, zoals lastrafo's en een compressor. We hebben nu apparaten die minder stroom verbruiken en meer capaciteit hebben. Als je alle maatregelen achter elkaar zet, is het veel. Maar we hebben de tijd genomen en een paar jaar lang steeds nieuwe investeringen gedaan.'

'Ondertussen is het stroomverbruik bijna gehalveerd tot 36.000 kWh. Ik kijk tegenwoordig met plezier naar mijn eindafrekening. Met 45% minder stroom maken we meer omzet. Bij veel investeringen is de terugverdientijd zo'n vijf jaar. Bedrijfseconomisch is het allemaal heel verantwoord.'

Vierhout Metaal

Zilverstraat 48
www.vierhout-metaal.nl
info@vierhout-metaal.nl

'We hebben nu apparaten die minder stroom verbruiken en meer capaciteit hebben.'

Met led in één klap de helft minder stroom

Hennink Installatietechniek

Sascha van den Bosch,
mededirecteur/eigenaar

'Alle lampen in ons pand hebben we vervangen door ledverlichting. Daarmee gingen de stroomkosten in één klap met de helft naar beneden. Zo zie je, met simpele ingrepen valt veel te bereiken, zelfs in matig geïsoleerde panden.'

'Met systematisch je bedrijf doorlichten, kom je van alles tegen waarop te besparen valt.'

Een ander voorbeeld is waterzijdig inregelen van de cv-installatie. Met kleine aanpassingen aan de ketel en radiatoren wordt de warmte veel beter benut. Dat kan tot twintig procent minder gasverbruik opleveren. Het voelt ook prettiger. Je krijgt de zaak sneller en meer gelijkmatig warm.'

'Een oude cv-ketel draait misschien nog aardig, maar verbruikt wel gigantisch veel gas. Het is verkeerde zuinigheid om te wachten tot die ketel er zelf mee ophoudt. Dat geldt net zo voor een gedateerde koelkast of tl-balken. Kijk ook eens naar de gasmeter. Soms is die veel te zwaar voor wat je feitelijk verbruikt. Hoe zwaarder, hoe hoger de vaste kosten. Met systematisch je bedrijf doorlichten, kom je van alles tegen waarop te besparen valt.'

'Wij kunnen tachtig zonnepanelen kwijt op ons dak. Met de SDE++ regeling van het Rijk ontvang je per opgewekte kWh vijftien jaar lang subsidie. Maar dat geldt alleen voor grootverbruikers. Wij zijn kleinverbruiker. Nu heeft de provincie Zuid-Holland ook een subsidieregeling voor het duurzaam stroom opwekken. Daar kunnen we gelukkig wel gebruik van maken. Zoals wij zijn er meer bedrijven op ZKD: kleinverbruikers met veel dakoppervlak. Deze regeling van de provincie is dé kans om in te stappen.'

Sascha van den Bosch, Hennink Installatietechniek

Hennink Installatietechniek

Zinkwerf 45
www.hennink.info
info@hennink.info

Michelle Medenblik, Hubbel Lastmile

Den Haag groen kleuren met Hubbel-wagens

Hubbel Lastmile

Michelle Medenblik
mede-eigenaar

'Een pakket vanaf de stadsrand naar het afleveradres brengen, is het lastigste stuk logistiek. Ook in Den Haag. Hubbel gaat de last mile anders organiseren: beter voor de stad, beter voor ondernemers en beter voor het milieu.'

'Het vroegere V&D-distributiecentrum aan de Zinkwerf wordt een hub voor stadsdistributie. Hubbel ontvangt daar goederen en verzorgt emissieloze distributie in de stad. Doordat we logistieke stromen bundelen, hoeven er minder voertuigen de weg op.'

'Doordat we logistieke stromen bundelen, hoeven er minder voertuigen de weg op.'

'Stel je hebt een goedlopende winkel met een groot assortiment. Elke dag wordt de voorraad diverse keren aangevuld. Dozen en rolcontainers gaan door de winkel naar achteren. Dat kost veel

tijd. Je kunt ook de goederen 24/7 bij ons laten bezorgen. We leveren dan alles 's ochtends in één keer uit.'

'Nog een stap verder: een Hub in Hub huren als magazijn. Dan hoef je geen dure m² te gebruiken voor alleen opslag en leveren wij flexibel en gebundeld just-in-time.'

'Den Haag heeft een groot tekort aan kleine bedrijfsunits voor bijvoorbeeld loodgieters en schilders. Ze kunnen bij Hubbel een unit huren om hun gereedschap en materialen op te slaan. We ontvangen hun bestellingen van de groothandel, terwijl de ondernemer op een klus bezig is.'

'Voorjaar 2021 is de verbouwing van de hub aan de Zinkwerf klaar. Dan zie je aan de straatkant vier loadingdocks waar 24/7 goederen worden afgeleverd. Binnen kunnen we units bieden tot 2.500 m². We gaan Den Haag langzaam groen kleuren met onze wagens.'

Hubbel

Zinkwerf 27

www.hubbel-lastmile.nl

info@hubbel-lastmile.nl

Boy Opmeer, Opmeer papier pixels projecten

Koploper in circulariteit

Opmeer papier pixels projecten

Boy Opmeer

mededirecteur/eigenaar

'We zijn al sinds de verhuizing naar Kerketuinen - twintig jaar geleden - met milieukwaliteit bezig. Het casco van dit gebouw is bijvoorbeeld mega-geïsoleerd. Jaar op jaar doen we investeringen om het pand, de processen en producten aan hogere standaards te laten voldoen. Hoe verder je bent, hoe kleiner de vervolgstappen. Maar het kan altijd beter.'

'Bij elke beslissing kijken we naar de milieubelasting.'

'We geloven in certificering om onze prestaties te toetsen aan objectieve standaards. Opmeer heeft zo'n vijftien certificeringen voor kwaliteit, milieu, duurzaam papier, duurzame inkoop en CO₂-reductie. Het houdt ons intern scherp en laat de buitenwereld zien dat het ons menens is.'

'Bij elke beslissing kijken we naar de milieubelasting. Het is een ingesleten onderdeel van de bedrijfsvoering. Al jaren geleden zijn we overgestapt op bio-inkten en gerecyclede papier-soorten. Ook afvalscheiding gaat steeds verder:

overtollig papier wordt nu afgevoerd in vijf stromen. Voor papier bestaat inmiddels een volledig circulaire keten.'

'In 2018 ontving Opmeer als derde bedrijf in Nederland het certificaat ISO 14001+ CO₂-management. Het is een instrument om de CO₂-belasting te meten, maar ook om te analyseren waar ruimte ligt voor verbetering en wat het effect is van maatregelen. Onze uitstoot is minimaal en die vereffenen we door in Afrika projecten te steunen om houtkap tegen te gaan. Daarom kan Opmeer met recht zeggen CO₂-neutraal te werken.'

'Veel milieumaatregelen leveren direct voordeel op door energiebesparing, minder verspilling van grondstoffen en efficiënter werken. Sinds we geen chemische en gevaarlijke stoffen meer gebruiken zijn de afvalkosten fors lager. Het betaalt zich nog op andere manieren uit. Duurzaam produceren geldt steeds vaker als voorwaarde om orders en aanbestedingen binnen te halen. Het maakt onze positie extra sterk.'

Opmeer

Kerketuinenweg 8

www.opmeerbv.nl

info@opmeerbv.nl

Autowassen op zonnestroom

McWash / BP Kerkhof & Zn

Jan Paul Kerkhof

directeur/eigenaar

'We hebben drie autowasstraten waaronder McWash De Werf. Bij ons is het druk als de zon schijnt. Op mooie dagen staat het hier vol. Dan verbruiken de machines veel stroom en dan leveren de zonnepanelen de meeste stroom. Productie en verbruik vallen mooi samen. Temeer omdat we zeven dagen per week open zijn. Ik ga niet veel terugleveren aan het net.'

'Zelf elektriciteit opwekken is dan een logische vervolgstap.'

'Schone energie heeft de toekomst. Ik bied klanten nu al de keus. Je kunt bij ons tankstation in de Binckhort naast fossiele brandstoffen ook groen gas en groene waterstof tanken. En er staan laadpalen. Zelf elektriciteit opwekken is dan een logische vervolgstap. Uit een dakscan bleek ruimte voor 350 zonnepanelen op McWash Binckhorst en 276 op McWash De Werf.

We zijn grootverbruiker van stroom en vallen daarmee onder de voorwaarden van SDE+++ subsidie. Begin 2019 heb ik een aanvraag ingediend en die is goedgekeurd voor de productie van 43,28 MWh per jaar. Je krijgt daarna anderhalf jaar de tijd om het plan uit te voeren. Die tijd was achteraf gezien hard nodig. De dakconstructie van onze wasstraten blijkt niet zwaar genoeg om een pakket zonnepanelen te dragen. Voor de bouw van het pand zijn constructies heel scherp berekend.'

'Het enige wat we konden doen, was een stalen constructie laten maken speciaal voor de zonnepanelen: meerkosten twee keer € 50.000. Dat was wel even schrikken. Doen of niet doen, is dan de vraag. De kans is groot dat de investering hierdoor niet gaat renderen.

Jan Paul Kerkhof, McWash De Werf

Adviesbureau Praeter uit Scheveningen kwam met de suggestie om bij de provincie Zuid-Holland subsidie aan te vragen. De provincie draagt 20% bij aan de draagconstructie. Toen heb ik gezegd: Laten we het doen. Het gaat toch vooral om duurzaamheid. En of het nou net wel of net niet rendeert, merken we vanzelf.'

McWash De Werf

De Werf 44

www.mcwash.nl

info@mcwash.nl

Pilot ZKD: afval als verdienmodel

Bedrijfsafval is nu nog vooral een kostenpost. Daar valt flink op te besparen door afvalstromen te verminderen en in te zetten op hergebruik. Hoe? Een goed begin is deelname aan Upcycle Your Waste, een project voor ondernemers op ZKD.

Upcycle Your Waste voert een afvalscan uit, bundelt vergelijkbare reststromen, organiseert hoogwaardig hergebruik en traint ondernemers in businesscases voor re- en upcycling.

Voor specifieke reststromen worden afnemers gezocht, bij voorkeur in de regio. De kansen op een businesscase groeien als ondernemers samen zorgen voor de gewenste volumes. Dan verandert een kostenpost in een bron van inkomsten.

Zo'n 25% van het afval wordt nu al hergebruikt. Gerecycled plastic zit in dashboards, autobumpers en sportschoenen. Oude visnetten zijn verwerkt in tapijttegels. Pallets worden ingenomen en hergebruikt... enzovoort.

Deelnemen? Dit levert het op:

- analyse bedrijfsafval en huidige kosten van verwerking
- opties voor circulaire toepassingen
- kans op lagere kosten
- kans op opbrengsten uit vermarkten afval
- duurzaam profiel bij klant en opdrachtgever
- sterkere positie bij aanbestedingen overheid
- deelname is gratis

Upcycle Your Waste wordt gefinancierd door het Interreg 2 Zeeën-programma van de EU en tevens door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. De looptijd is van 2020 tot begin 2023.

Naast Den Haag doen ook IJmond, Oostende, Roubaix, Norwich en Kent mee. Best practices worden gedeeld en zullen navolging vinden bij bedrijven en bedrijventerreinen elders in Europa.

Informatie:

upcycleyourwaste@denhaag.nl
06 - 50 08 59 56 (gemeente Den Haag)

Op www.duurzamestad.denhaag.nl of www.zkd.nl vindt u een langere versie van de interviews.

Contact

Postadres:
IJzerwerf 13
2544 EP Den Haag

Contact per mail:
info@zkd.nl

